

Ordning, men Pligten til at være Medlem af de gejstlige Enkekasser opretholdtes. Ved Lov af 11. April 1916 modificeredes denne Bestemmelse dog saaledes, at Præsten kun tilpligtedes at tegne Overlevelsrente af den Lønstigning, som han opnaaede ved det nye Embede. Ved de indtil 1913 gældende Regler maa man anse den til Beløb af $\frac{1}{5}$ af Ansættelsessummen sikrede Overlevelsrente som den »pligtige Enkeforsørgelse« i den Betydning, dette Begreb havde for Embedsstanden i sin Helhed. Selv om der i de gejstlige Enkekassers Eksistens har ligget en Begrundelse for at bibeholde en pligtig Enkeforsørgelse, der var bestemt i Forhold til den mindre Ansættelsessum i Stedet for i Forhold til den i Reglen betydelig større samlede Indtægt af Embedet, vil man dog ikke med Rette kunne betragte den i disse Kasser sikrede Sum — bestemt uden Hensyn til Embedets Størrelse og varierende vilkaarligt fra Stift til Stift — som en Forsørgelse, der ved en rationel Regulering af hele Forholdet kan drages ind under samme Afviklingsregler som de for den pligtige Overlevelsrente lovfæstede. Denne Opfattelses Rigtighed støttes ogsaa fuldt ud af Loven af 14. Marts 1913, der paalægger Præsterne at tegne pligtige Overlevelsrenter efter de for andre Embedsmænd gældende Regler, medens de i de gejstlige Enkekasser tegnede Renter bibeholdtes som en overskydende Forsørgelse.

Naar det ved Loven af 11. April 1916 bestemtes, at de Præster, der derefter gik over fra den gamle til den nye Lønordning kun skulde være pligtige at sikre Overlevelsrente af den Lønstigning, de opnaaede ved det nye Embede, da var denne Ændring udelukkende begrundet i, at det havde vist sig at være næsten uoverkommeligt i økonomisk Henseende for Præster, der forflyttedes i en senere Alder, at betale Præmie for de Beløb af pligtig Overlevelsrente, der krævedes af Loven af 1913 (jfr. Bemærkningerne til Lovforslaget, Rigsdagstidende 1915—16 A., Sp. 4563 ff.). Der ligger altsaa ikke i Loven af 1916 noget Udtryk for en Ændring i den Opfattelse af den i de gejstlige Enkekasser sikrede Forsørgelse, man efter det ovenfor anførte maa udlede af de før 1916 gældende Bestemmelser, nemlig at den paagældende Forsørgelse har været et Supplement til, men ikke en Del af den »pligtige Enkeforsørgelse« i den Betydning, dette Begreb havde for Embedsstanden i sin Helhed. Den i Lov af 12. September 1919 § 71, Stk. 7 indeholdte Bestemmelse om pligtige Forsikrings Overdragelse til Staten vil derfor ikke kunne komme til Anvendelse paa de i de gejstlige Enkekasser sikrede Overlevelsrenter undtagen i de ganske faa Tilfælde, hvor en saadan Overlevelsrente for et Embede med en Ansættelsessum paa under 400 Kr. har været benyttet i Stedet for en tilsvarende Del af den pligtige Overlevelsrente. Efter Opgivelse fra Finansministeriets Pensionskontor er disse faa Tilfælde (i Antal 8) allerede inddraget under den almindelige Regulering i Henhold til førnævnte § 71.

Naar nu Pligten for Præsterne til at indtræde i de gejstlige Enkekasser fremtidig bortfalder, vil disse ikke kunne føres videre uden en fuldstændig Omdannelse, hvorved der for dem skabes et Grundlag svarende til det for almindelige Livsforsikringsselskaber gældende til Afløsning af den hidtidige lidet rationelle Ordning. Da Enkeforsørgelsen ved Loven af 4. Oktober 1919 imidlertid nu er ordnet paa tilsvarende Maade for Præsterne som for andre Embedsmænd, har de gejstlige Enkekasser mistet deres Eksistensberettigelse, og det vil derfor være den naturligste Ordning, at Kasserne afvikles saaledes som i Lovens § 29 forudsat.

Naar nu henses til, at de fleste Præster i deres Embedstid har skiftet Embede og er flyttet fra Stift til Stift, og at Opsparinger af Midler i enkelte af Kasserne er sket i en forlængst forbigangen Tid, finder man det naturligt, at man ved Afviklingen, efter at de fornødne Bestemmelser om Forsikrings Størrelse i hver enkelt Kasse er foretaget, behandler Kasserne som en Helhed, saaledes at de bedre stillede Kasser træder hjælpende til overfor de mindre godt stillede. Med Udgangspunkt i Kassens Formue, og under Hensyntagen til den hidtidige Pensions Størrelse, maa det for hver enkelt Kasse fastsættes, hvilken Pension der skal ydes Interessenternes Enker. Naar dette er fastslaet, bliver der dernæst Spørgsmaal om Anvendelsen af det samlede Overskud, som derefter fremkommer, og herved mener man ogsaa at maatte foreslaa en samlet Ordning, hvorefter Overskudet paa en nærmere fastsat Maade kommer hele Præstestændens Efterladte tilgode.

Dette vilde ogsaa falde i god Traad med en Ordning, som de fleste af Kassernes Direktioner tidligere har paatænkt, idet der i 1916 af et af Landemoderne nedsat Udvalg blev stillet Forslag om en Sammenslutning af samtlige gejstlige Enkekasser med det Formaal, at det Overskud, der navnlig i enkelte Kasser var fremkommet, kunde komme Præstestændens Efterladte tilgode.

Man skal herefter gaa over til at behandle de enkelte Kassers Forhold.